

Barbara Chudzińska, Barbara Szybowicz

Muszyna, st. 1, gm. loco, woj.
nowosądeckie, AZP 177-66/1

Informator Archeologiczny : badania 31, 303-304

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

przez mgr Sylwię Groblicę (Muzeum w Gorzowie Wlkp.). Finansowane przez Przedsiębiorstwo Inżynierii Środowiska B.S.B Zielona Góra. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 20 m².

Prace na stanowisku przeprowadzono w ramach ratowniczych badań wykopaliskowych, poprzedzających budowę linii gazociągu na odcinku EC Gorzów Wlkp. - Sulisław w roku 1997. Stanowisko zostało rozpoznane podczas rozpoznawczych badań powierzchniowo-sondażowych. Obszar objęty wykopaliskami wznosił się na zachodnim stoku terasy zalewowej, nad niewielkim ciekim wodnym, jak również obejmował część podmokłej dolinki. Wyprzedzającymi badaniami archeologicznymi objęto obszar stanowiska wchodzący w bezpośrednią kolizję z budową gazociągu, prace wykopaliskowe prowadzono na odcinku 36 km 400 m - 36 km 460 m długości nitki gazociągu. Na obszarze poddanym badaniom archeologicznym założono dwa niewielkie wykopy. W wykopie nr 1/97 nie zarejestrowano obiektów ani warstw kulturowych.

W wykopie nr 2/97 w warstwie humusu wystąpił materiał zabytkowy w postaci: 1 fragmentu ceramiki średniowiecznej, fragmentu cybucha fajki nowożytnej (XVII-XVIII w.), 2 fragmentów ceramiki nowożytnej, fragmentu kafla.

Teren kolizji obszaru stanowiska z nitką gazociągu przechodzi przez południowy skraj nowożytnej osady.

Materiał zabytkowy oraz dokumentacja znajdują się w Muzeum im. Jana Dekerta w Gorzowie Wlkp.

Badania nie będą kontynuowane.

MUSZYNA, st. 1, gm. loco, woj. nowosądeckie, AZP 177-66/1

- zamek (XV-XVII w.)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. mgr. Barbarę Chudzińską i Barbarę Szybowicz (B-B Biuro Studiów i Dokumentacji Archeologiczno-Konserwatorskiej, WKZ w Nowym Sączu). Finansowane przez Urząd miasta i Gminy w Muszynie. Szósty sezon badań.

Ruiny zamku znajdują się na wzniesieniu Koziejówka, na prawym brzegu Popradu pomiędzy potokami Muszynka i Szczawnik.

Celem prac prowadzonych od 1996 było rozpoznanie baszty północnej i przedmurza zamku. Wykop „Baszta” obejmował wnętrze wieży. Wykop I wyznaczono na zewnątrz muru wschodniej baszty między granicą zbocza a postumentem z figurą Matki Boskiej. Wykop II był jego kontynuacją w kierunku południowym. Zajmował teren na zewnątrz muru wschodniego między postumentem z figurą Matki Boskiej a najbliższą mu przyporą w kierunku południowym, od wschodu linię wykopu wyznaczała granica stoku. Wykop III wyznaczono na zewnątrz muru północnej baszty, między granicą zbocza a przyporami wieży. Przekopano również częściowo wykop IV zlokalizowany między zejściem do przyziemia wieży, jej murem południowym, wewnętrznym licem muru wschodniego zamku oraz linią wyznaczoną 10 m od muru południowej baszty.

Na zewnątrz wieży, od strony północnej (wykop III) i wschodniej (wykop I) pod gruzem zalegała brązowoczarna, a miejscami czarna ziemia nasycona zabytkami, pochodzącymi z okresu od końca XV do XVII wieku. Warstwa ta znajdowała się bezpośrednio na podłożu calcowym, który stanowiły wychodnie skalne i miękka skała marglowa. Nie natrafiono na ślady gleby pierwotnej ani starsze nawarstwienia, co sugeruje, że w trakcie budowy założenia teren został zniwelowany. W wyniku prac niwelacyjnych od strony północnej baszty, między jej przyporami powstała półka-taras szerokości od 350 do 800 cm. Od strony E przedmurze było zdecydowanie węższe, a wzdłuż lica muru teren opadał. To regularne zagłębienie należy interpretować jako pozostałość po rowie fundamentowym. W obu wykopach we wspomnianej warstwie znaleziono liczne fragmenty naczyń i kafla, w tym gotyckie z inskrypcjami i renesansowe z motywami figuralnymi, ułamki szkła z naczyń i może tafli okiennych oraz prawie wiele przedmiotów metalowych, zwłaszcza gwoździ i ich fragmentów, kord, noże, bełty, groty strzał, oraz monety. Licznie wystąpiły także kości zwierzęce.

W wykopie II, w jego części południowej pod gruzem zalegała warstwa w obrębie której natrafiono na ślady drewnianej podłogi (zwęglone pozostałości desek i gwoździe rozmieszczone w regular-

nych odstępach) oraz pozostałości pieca. Znaleźiska te, jak również odsłonięte w zewnętrznym licu wschodniego muru gniazda na belki nasuwają przypuszczenie, iż znajdowało się tu pomieszczenie mieszkalne zamknięte od północy i południa murami, których pozostałości uznawano do tej pory za przypory. Pomieszczenie to prawdopodobnie uległo zniszczeniu w wyniku pożaru i oberwania zbocza. Warstwa z podłogą spoczywała na wyrównanym poziomie o charakterze destrukcyjnym (ciosy kamienne przemieszane z ziemią i zaprawą). Ten poziom destrukcji można wiązać ze znanym ze źródeł zniszczeniem zamku przez wojska Macieja Korwina w roku 1471. Poniżej wystąpiła warstwa, odpowiadająca charakterem warstwie kulturowej zalegającej na zewnątrz murów baszty. Znaleźiono w niej m.in. belty. Warstwa ta leżała na żółtej gliniastej ziemi. W jej stropie odsłonięto pozostałość ogniska. Poniżej znajdowały się wychodnie skalne.

We wnętrzu baszty po usunięciu gruzu natrafiono na ślady silnego pożaru (warstwa popiołu, a pod nią poziom całkowicie przepalanej ziemi i kamieni). Poniżej znajdowała się warstwa ze śladami otwartego paleniska i resztkami zbutwiałego drewna, koncentrującego się w partii centralnej pomieszczenia. Ślady drewna to prawdopodobnie resztki desek lub gałęzi wyścielających środkową część pomieszczenia. Poziom ten bogaty w zabytki ceramiczne, kości zwierzęce oraz przedmioty metalowe i kościane zalegał na warstwie wyrównawczej, którą stanowiła glina oraz glina przemieszana ze żwirem. Materiał zabytkowy wystąpił w nim sporadycznie.

Wewnątrz baszty nawarstwienia usunięto do calca. Dzięki temu udało się dokładnie określić przebieg stopy fundamentu. Mury wzniesiono częściowo na wychodniach skalnych częściowo na miękkiej skale marglowej, miejscami wykuwając w niej wkopy fundamentowe (od strony wschodniej i północnej). Lico zewnętrzne muru północnego postawiono częściowo bezpośrednio na poziomie półki - tarasu. Od wewnątrz lica wymurowano starannie wyrównując je dwoma odsadzkami na ścianach północnej i wschodniej oraz po jednej na pozostałych. Na murach północnym i południowym zachowały się resztki sklepienia.

Mniej więcej w połowie długości muru północnego od strony zewnętrznej przylegał doń niewielki wkop niemal 1,5 m głębokości. Na długości wkopu fundament był zniszczony - kamienie z lica i częściowo z wnętrza muru zostały usunięte, tworząc rodzaj wnęki. Dół zasypano jeszcze przed zniszczeniem zaniku. Trudno obecnie określić, w jakim celu został wykonany. W rozwiązaniu tej zagadki nie może być pomocny mało charakterystyczny materiał zabytkowy, jaki znaleźiono w jego wypełnisku. Inny wkop stwierdzono przy murze przypory północno-zachodniej. Jest on śladem po XVII-wiecznych próbach wzmocnienia fundamentu skarpy przez obłożenie go głazami.

Badania odsłoniły również fundament całkowicie zniszczonej przypory w narożniku północno-wschodniej baszty. Mur zachował się do wysokości 80 cm. Przypora dochodziła do samej granicy zbocza. Przed obsunięciem chroniły ją potężne głazy, którymi była obłożona.

MYŚLIBÓRZ, st. 4, Stare Miasto, ul. Pomorska 3, gm. loco, woj. gorzowskie, AZP 41-08

- warsztat ceramiczny z XVI-XVIII w.

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Teresę Witkowską (Ośrodek Edukacji Plastycznej i Historycznej). Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gorzowie Wielkopolskim. Trzeci sezon badań.

Kontynuacja badań ratowniczych odkrytych podczas robót budowlanych pozostałości warsztatu ceramicznego koncentrowała się na nienaruszonym terenie skarpy po wschodniej stronie istniejącego już budynku mieszkalnego wielorodzinnego. Wykop nr III o wymiarach 3 x 10 m wytyczono na linii północ-południe między ul. Pomorską a linią przebiegu murów miejskich z XIII w. Na głębokości 0,40 m wystąpił bruk kamienny, na południu dochodzący do zabudowań mieszkalno-gospodarczych z zachowaną posadzką ceglana, których granicę wyznaczał mur kamienny spojony zaprawą wapienną. Poniżej posadzki zarejestrowano warstwy gruzowo-odpadkowe i warstwę spalenizny z przepaloną polepą.

Na całej powierzchni pod brukiem wystąpiła warstwa silnie nasycona materiałem ceramicznym (fragmentami ceramiki, kafli miskowych i płytowych) z dużą zawartością gruzu ceglanego i dachów-